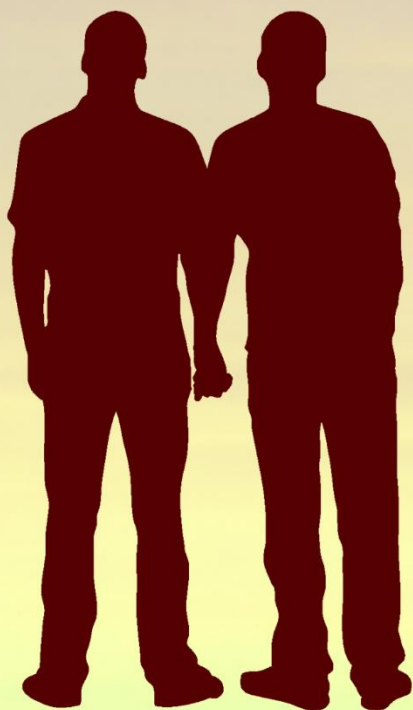

POVÝTKA

Peter Belanský

Peter Belanský

POVÝTKA

Psáno od 28.2. do 15.3. 2020 v Praze.

Věnuji Pavlovi. Za všechno. Třeba i za to, že je se mnou už dvaadvacet let a ještě mě nezabil.

Autor

Mám pár hodně ujetých snů. Mít doma na zdi obraz nahého bratrance Jaromíra, bratrance z maminičiny strany, proslulého krásou a mimořádnou urostlostí. Obraz mužské krásy v životní velikosti. Mohl by mi někdo vytýkat, že jsem takový? Když byl Jaromír utýrán za války v Kounicových kolejích nacisty? Krásný, talentovaný a statečný student, ukopaný vysokými černými holíčkami gestapáků, jaké tolik sluší opravdovým mužům a dokonce i ženám. Nemám nic proti vysokým černým botám z kvalitní kůže. Nemají nic společného s diktátory a s totalitami, nemohou za to, že přitahují zlo. Přitahují i silné muže, toužící po chvíli slabosti a ponížení. V bordelech si je proto obouvají ty coury, co hrají dominy a přemožitelky. A manažer a obávaný boss kňučí jako pes a nechá se mlátit, okřikovat a dokonce pochcat. Miluji fotografie nahoty. Žebra pod napjatou kůží, jizvy po důtkách, oči, zařaté do tmy. Obří penisy s linkami modrých a červených žil. Předkožka trochu lajdácky shrnutá víc nalevo. Ale může to být i frajeřina, rafinovaná. Chtěl to tak, mistr fotograf, nebo ten detail prostě přehlédl a díky tomu se stal slavným a nesmrtelným? Těch nabídek a všechny galerie se překřikují jako trhovci a nabízejí den po dni vyšší honoráře.

Pamatuješ, byli jsme kloučci a naše krásné matky nás vodily k panu fotografovi. A později k nádherné paní fotografce. V prvním roce, ve druhém, ve třetím...

„Miláčku, přinesu krásného velkého medvěda a budeš si s ním hrát, ano?“ Velkého medvěda s veselýma skleněnýma očima. Potom přinesla dřevěné auto, naložené barevnými kostkami.

„Postavíš hrad, ano, Davidku? Ten krásný, co dostal princ k princezně a půlce království, když přepral zlého čaroděje.“

Jindy mi oblékla retro 1930, kalhoty, košili, vestičku a na hlavu mi posadila frajerskou čepici s kšiltem. Na stoličce bez opěradla, které se říká štokrle. Na koberci s třásněmi. V kočárku s bočnicemi, pletenými z bílých plastových proutků. Kulil jsem na ni velké modré oči a smál jsem se, protože se také smála. Měla tmavé, skoro černé oči a maminkový úsměv, kterému kloučci od tří do pěti let velmi důvěřují. A měla talent. Věděla, jaké světlo a odkud, nebo že teď to chce skoro tmu. Uměla nám v očích zapálit radost, zvědavost, strach, vztek, umíněnost, něhu. Obraz s dortem a třemi svíčkami. Na koloběžce. Na houpacím koni. Na prvním opravdovém kole. Potom tvoje maminka přivedla tebe a byli jsme dva. Dva rošťáci. Dva Malí princové. Bráškové, oba modroocí, zlatovlasí, ale velmi rozdílní a proto zajímaví. A rostli jsme a byli jsme šťastní, na těch obrazech a za nimi.

Krásná paní fotografka řekla našim matkám:

„Jsou úžasní, vaši kluci! Opravdoví modelové. Ale ono je to i o vás, dámy. Že mi věříte a necháte mě tvořit. Že vám nestačí tuctové obrázky a kýče. Dala jsem si pár těch obrázků do výlohy a na profil a přitáhly mi spousty nových klientů. Děkuji vám.“

Jmenovala se Petra a stala se přítelkyní našich matek. Uměla fotoaparátem namalovat krásné obrazy. Barevné, černobílé, v tónu mědi a slunce, nebo v tónu staré, měkké hnědé. Uměla dát obrazům barvy a ducha secese. Člověk hledal na obloze těch fotografií žluté vzducholodě a modré balóny. Letadla ze zelené tkaniny a z červeného dřeva borovic. Za zády mladíků v kloboucích panama čtyři kouřící

komíny Titanicu. Chochol kouře za komíny krásných parních lokomotiv. Na jiných fotografiích renesance a baroko, modré kabátce mušketýrů a kordy. I nás dva tak namalovala, jako D'Artagnana a Porthose. Jen mušketýrské kníry nám chyběly, byli jsme pořád ještě malí kluci. Podívala se na obrazy v počítači a smála se.

„Paráda, kluci, fantastické! To bude bomba!“

A byla, celé městečko chtělo mít doma Malé prince, d'Artagnana a Porthose, nebo Huckleberryho Finna s Tomem Sawyerem. Okouzlené oči malých kluků, i špetku rafinovanosti a fabulace.

„My bychom chtěli toho malého námořníka se stočeným lanem u nohou a za ním dýmající Titanic.“

„Ale víte, že se Titanic potopil už na první plavbě? V dubnu roku 1912? Do Ameriky nikdy nedoplul.“

„No právě. Konec krásných časů. Ještě to nikdo neví a všichni se fotí u té nepotopitelné lodi. U té největší lodi na světě. U lodi, která nikdy nikam nedopluje. Konec belle epoque, ale nikdo neví, že za dva roky vypukne první světová válka a za čtyři roky děla a ponorky potopí tisíce Titaniců s mnoha tisíci lidí. Celá města. Tak rychle, že nebude čas na spuštění záchranných člunů. Nikdo nemá tušení. Jen chlapec, vyhlížející kohosi na břehu, má v očích strach. Bojí se jen toho, že táta s mámou dorazí pozdě a že nikdy nevyplují? Nebo ví víc? Mnohem víc? No, rozumíte. Tu loď, to dítě, ten strach, kouř z komínů v očích a slaný odér moře. To chceme na té fotografii. Ať má Jiříček aspoň jeden obrázek, kterým se bude celý život chlubit.“

A krásná čarodějka a fotografka Petra to dokázala a s tím obrazem obletěla svět. Protože to uměla a protože se nebála se splést, zmýlit.

Protože byla sama milující matkou a dětem rozuměla. Protože se nikdy nepřestala učit. Fotila nás dva, dala nám tisíce tváří a barev a my jsme rostli a ona rostla s námi.

A potom jsme si dali první pusu a zajíkli jsme se úžasem a vzrušením. Trochu zabořelo, to štěstí. Ó, i víc zabořelo, to úžasné štěstí! To sladké, včera netušené blaho pod břichem! Ta bolest, pár dní se nevidět! Ta krása, dotýkat se tvé kůže a tvých rukou! Ta závař, myslet jeden na druhého a těšit se na setkání ve tvém pokoji, nebo u řeky, plynoucí světlem proti slunci. Ještě jsme neměli slovo pro každé zachvění řas a jméno pro každý obraz, namalovaný na pleti horkými konečky prstů. Ještě jsme nevěděli, kolik lidí nás nikdy nepochopí. Ani my jsme ještě nechápali. Nemohli jsme pochopit. Ale rychle jsme se učili. Učila nás žízeň. Touha. Stáli jsme na okraji útesu a pod námi hlubina. Nekonečná. Každých sto metrů jiný svět, jiné světlo, jiné stromy v miskách skal a jiní ptáci. Úplně dole šero a pod ním tma. Ale nevěděli jsme, jestli tmou ten prostor končí. Co když nekončí, co když vede dál, bez konce? Co když to není tma, tam dole, ale jen sedlina času a saze zhaslých světel? Nezbylo nám, než se vzít za ruce, zhluboka se nadechnout a skočit. Abychom se o tom prostoru pod námi dozvěděli pravdu. Protože ten prostor, to byl náš život. Tvůj a můj. Co bude úplně dole? Kámen, o který se roztrháme? Hluboká, čistá voda, plná ryb a vodních stromů? Nevěděli jsme, ale už jsme letěli a nic nešlo vzít zpět. Ani tvoji první pusou, ani slovo.

Budeme pít portské a přikusovat maso nevinátek. Těch kuřátek žlutých, něžných, vysezených elektrickou kvočnou, vyhnaných do světa bez maminky a živých pro jedinou chvíli. Ona musí, kuřátka, vyrůst pro kata už za čtyři týdny! Půjdeme na Pražské jaro, koupíme lupeny do první brázdy, mezi ty snobáče a jejich kundy, přijde orchestr a pan dirigent a z houfu těch fraků černých vystoupí nádherný fagotista. Dva metry chlapa a každý centimetr od Michelangela. Zrzek se zelenýma očima, kšticí zlato a mahagon, prostě anděl. Přijde až na hranu pódia, pomalu si rozepne poklopec a pochčí ty debily a jejich opotřebované samice. A pak k nám, ke mně a k tobě a my mu ten krásný fagot utřeme jazyky, aby si nepochcal ty drahé černé kalhoty. Pak se pomalu zapne a sedne si k notám a dirigent mávne a zahrají Jeho vlast od pana Smetany.

Pojď, vzbouříme se proti inkvizici rozumu a počkáme na toho zrzka u jeho šatny. A třeba budeme mít štěstí a upíchneme se k smrti. Prostě se prošoustáme až do nebe a konečně budu zase s mámou a ségrou, s Kájíkem a s Andym a se všemi svými psy. A s tebou, pořád. A na nebeské louce mezi řekou a řekou Doors, o kus dál Joplinka a ještě dál Cobain s Nirvanou. A malinko zakřiknutý brácha Chester z Linkin Parku. Jasně, ještě není starousedlík. A Beethoven projde okolo a zase slyší a pořád si něco brouká a píše do not. Má plné kapsy notových papírů a krásné oči. Prostě k Páté a Deváté připisuje už Tisící sedmistou čtyřicátou sedmou. A v hájku z modřínů a světla Mozart, usmívá se a vaří na cembalo rychlostí dvacet pět úderů za sekundu a zdálky na něj rve dirigent: Mistře, kurva, to se nedá hrát! A mezi nohama nástroje luxusní vídeňská šlapka a Mozartovi ho kouří

a jak zrychluje a génia udělá, on zrychluje hru a tlačí to do finále a pak jí nabídne rámě a jdou na vídeňskou kávu s Mozartovými koulemi. A Bůh projde kolem nás a usmívá se a všem žehná velkou Boží rukou a nikoho nezabije. Za to, že jsme lidi. Protože je to Bůh a ne Stalin. Chester mi zazpívá nejnovější špicové fláky, co napsal až tady a já kývnu. Super, brácho. A pak Bůh řekne Kluci, jděte domů. Podívali jste se, potěšili se se svými, tak alou. Ještě pan Smetana se zeptá Tak co, chlupci, slyšeli jste Moji vlast? A my že jo a super, Mistře a on úsměv, šťastný pán, prostě. Proč ne, v nebi. Ještě paní Božena Němcová, nádherná a děkuje mi za ty růže, co jí nosím na Vyšehrad.

Stydím se jí dát pusku na tvář a líbám jí ruku. A za ní její syn, milovaný Hynek. A pak už my dva chvíli nad mraky a chvíli v mracích a dolů na tu kuličku a u Rudolfa ten zrzavý fagotista s nádherným nástrojem a domů všichni tři. A bude nás celou noc učit hrát na ten fagot.

Zatnu mu prsty do té kštice a budu chtít být nahý a krásný, jako svatý Šebestián, přibitý na kmen toho fagotu deseti šípy nádherných snědých nájezdníků, které nezročil ani Čingischán. Nahý a krásný, přibitý k tomu fagotu, plnému hudby, s deseti šípy hluboko v mase a s očima v nebi. Nebo kousek výš, víš? Hlavně mi pak neříkej, že došlo portské a došla křupavá tělička neviňátek a že to s tím muzikantem byla nevěra. A že ty kuřecí kosti jsou v koši v kuchyni pořád a už jsou cítit. A že jsem neměl tak nepokrytě koukat, když ta luxusní vídeňská šlapka kouřila Mozartovi péro, aby z něj dostala těch pětadvacet úderů za sekundu. Šel jsi přece do toho se mnou a když jsem si sedl na ten

fagot, byl jsi tak rozpálený, že jsi stříkal až na stěnu za mnou a málem jsi mi tou první, největší kapkou, vyrazil oko.

Potom jsme maturovali a ty jsi šel studovat MATFYZ a já novinářinu. Ty jsi vždycky koukal vzhůru, k hvězdám, víc než já. Já jsem přečetl celou knihovnu u nás doma a musel jsem do velkého města a do ještě větší knihovny. Ty jsi hleděl ke slunci a k hvězdám a já žil v nekonečných vesmírech slov. A pořád ta hlubina, ty paže, roztažené jako křídla, ty měnící se světy a stromy a ptáci a my dva spolu. Život nám proudil kolem uší, svištěl a zpíval, páčil a studil, jako led. A pořád ty a já, v prvním, ve druhém a ve třetím podnájmu, s rohlíky na stole a s bílou kávou, s rybičkami v akváriu paní domácí, které jsme museli krmit, když nebyla doma.

Někdy za okny jen šero a nekonečný déšť, psa by nevyhnal. A my jsme jedli pomeranče a těla pstruhů, pili jsme bílé víno, milovali jsme se a pak jen leželi, zaklesnutí v sobě a v čase, který nepatřil nám a nikomu. Za oknem chlad a žádné světlo a my jsme měli dost lásky a tepla pro nás oba a pro naježený kaktus na parapetu, jen my tři a stačili jsme si celý den a noc a další den a noc a nepustili jsme k nám to divné, ledové polosvětlo, ani tu vodu, která visela z nízkých mraků až k zemi a nelítostně smývala ze zdí obrazy pouličních malířů, telefonní čísla a vzkazy prostitutek a poslední naděje bláznů. Až potom nám došly pomeranče a zachtělo se nám slunce. Vešli jsme do umytého města, do teplé mlhy, do nových slov na zdech, do mávání křídel a mysleli jsme na tebe a na mne a na budoucí bouře. Kaktus v okně se krásně leskl, jako pohár z gotického skla, leskl se a lačně pil slunce. Za týden